

**TRYGG VÅRD & OMSORG
– NY SOCIALTJÄNSTLAG
UTBILDNINGSDAG
ESLÖV 15 OKTOBER 2025**

MARTIN ENGMAN
Samhällspolitisk chef

*En av Sveriges största ideella organisationer,
närmare en kvarts miljon medlemmar
i nästan 750 lokala föreningar över hela landet,
samt Sveriges äldsta seniororganisation, bildad 1939.
Verkligt partipolitiskt och religiöst obunden.*

SPF Seniorerna

Seniorers röst

A light blue speech bubble with a tail pointing towards the bottom left, containing the text 'Sveriges mest engagerande seniororganisation'.

*Sveriges mest
engagerande
seniororganisation*

Kongress 2025

Mål och strategier 2026–2029

2. Seniorers inflytande i samhället

Seniorernas röst i samhällsdebatten, med fokus på:

- Ekonomisk trygghet för äldre.
- Tillgänglig, jämlik och individanpassad hälso- och sjukvård och kommunal omsorg.
- Bostäder och samhällsplanering ur ett seniorperspektiv.
- Utveckla strategiska samarbeten med organisationer, myndigheter och näringsliv.
- Verka för att bilda allianser kring gemensamma frågor för att öka genomslag och resurser.

Nationellt prioriterade

- **Trygg ekonomi**
Stärk utsatta seniorers ekonomi
- **Trygg vård och omsorg**
På seniorers egna villkor
- **Tryggt boende**
Bo kvar ska vara en rättighet –
flytta en möjlighet

SPF Seniorernas vård- och omsorgspolitiska program

Målgrupp: vidgats från politiker/beslutsfattare till föreningar, distrikt och alla medlemmar

Nya krav: nationellt vårdvalssystem, nationell styrning av äldreomsorg, fritt vårdval för hörselvård och gråstarrsoperation, utredning för rätten att avsluta sitt liv

Politiskt ansvar av kommuner, regioner strukits

Krav på kommun och region strukits

Äldrevaccination mot pneumokock strukits

UPPDATERAD SOCIALTJÄNSTLAG

Ny socialtjänstlag

Bakgrund

slutenvård > öppenvård, hemsjukvård

socialt (kommun) <> medicinskt (landsting)

1992 Ädelreformen – kommuner samlat huvudmannaskap

Antalet utförare hälso- & sjukvård + omsorg ökat enormt

Lagen om valfrihetssystem – välfärds kriminalitet

290 kommuner, flera statliga myndigheter

=> för många kockar i soppan, omöjligt samverka

Fragmentisering

Ny socialtjänstlag

Bakgrund – omfattande behov

Ökad sjuklighet
Ökad multisjuklighet
Ökat behov rehabilitering

*Personalkompetenser
Demografi
Kompetensförsörjning*

Ett språkrav för språkutveckling

SOU 2024:78

Utökade registerkontroller vid anställning i kommun

Ds 2024:24

Fast omsorgskontakt i hemtjänsten

SOU 2020:70

Nästa steg | Ökad kvalitet och jämlikhet i vård och omsorg för äldre personer

SOU 2022:41

Hållbar socialtjänst | En ny socialtjänstlag – Del 2

SOU 2020:47

Hållbar socialtjänst | En ny socialtjänstlag – Del 1

SOU 2020:47

Framtidens teknik i omsorgens tjänst

SOU 2020:14

Förbundets krav – käpphästar

- ❑ **Innehåll viktigare än form**
Balk > Äldrelag > Äldreomsorgslag > Socialtjänstlag
- ❑ **Tydlig(are) krav / definition av äldreomsorg**
- ❑ **Standard vid bistånd:**
– goda levnadsvillkor (LSS), skälig levnadsnivå (SoL)
- ❑ **Verksamhet bedrivs i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet**

Uppdaterad socialtjänstlag

❖ Ikraft den 1 juli 2025

- Barn och ungdomar, motverka kriminalitet
- ✓ Språkliga och redaktionella ändringar
- ✓ Fortsatt målinriktad ramlag = flexibel för kommunerna
- ✓ Individuella behov och förutsättningar – istf målgrupper
- ✓ Bestämmelser för vissa grupper – gäller nu alla

Uppdaterad socialtjänstlag

– socialtjänstens mål

- Förebyggande
- Lätt tillgänglig
- Jämlik och jämställd
- Värdigt liv och välbefinnande

Uppdaterad socialtjänstlag

– socialtjänstens arbetssätt

- ✓ Vetenskap och beprövad erfarenhet
- ✓ God kvalitet
- ✓ Insatser utan behovsprövning

HUR KAN VI AGERA I KOMMUNEN?

Första stegen, exempel föreningen + seniorrådet = SANT

- ☐ Begär tidig dialog
- ☐ Genomlysning av kommunens arbete med SoL
- ☐ Lokal handlingsplan med tidsplan
- ☐ Följ upp och ställ frågor
- ☐ Visa på goda exempel från andra kommuner

Samarbeta, samverka

- ☐ Skrivelse
- ☐ Insändare, debattartikel
- ☐ Patrull, enkät ex. Vad vill seniorer/närstående?
- ☐ Namninsamling
- ☐ Uppvaktning
- ☐ Dialogmöte, panelsamtal
- ☐ Medborgarförslag
- ☐ Allmänhetens frågestund, fullmäktige
- ☐ Spökskriv motion, fråga, interpellation

Socialtjänstens mål – förebyggande *för seniorer*

- Uppsökande verksamhet
- Hälsofrämjande och funktionsstödjande insatser
- Insatser utan biståndsbedömning
- Mötesplatser
- Samverkan med vården och civilsamhället
- Information och vägledning

Socialtjänstens mål – lätt tillgänglig *för seniorer*

- ☐ Enkla kontaktvägar
- ☐ Begriplig information
- ☐ Tillgängliga lokaler
- ☐ Insatser utan "biståndsbedömning"
- ☐ Uppsökande och vägledande stöd
- ☐ Digital tillgänglighet

Bakgrund och introduktion till Hemtjänstindex

Bakgrund

Politiskt mål: Trygg äldreomsorg

Kvalitet i äldreomsorgen mäts inte

Flera försök har gjorts, men misslyckats

Hemtjänstindex är ett genombrott,
mäter kvalitet i hemtjänst

**”Vård och omsorg behöver
etisk plattform”**

Nyheter

Den etiska plattformen försenas

Publicerad: 1 september 2014, 13:30

Den är komplex och det saknas pengar. Men någon gång efter hösten
borde den etiska plattformen vara på banan.

Medverkande

Initiativtagare: Samarbetspartner:

Hemtjänstindex är utvecklat med stöd från Allmänna arvsfonden, referenskommuner, referensföretag och fler än 1 000 seniorer.

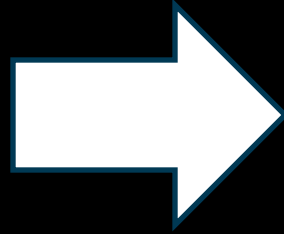
Hemtjänstindex

- Mäter kvalitet i hemtjänsten, i alla kommuner
- Baseras på befintliga data + webbplatsers info
- Kommuner rangordnas, från 1 till 290
- Kommuner kan köpa rapportpaket + tillgång databas

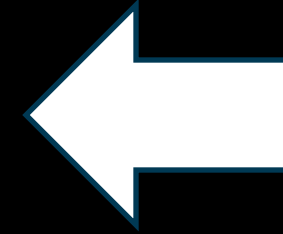
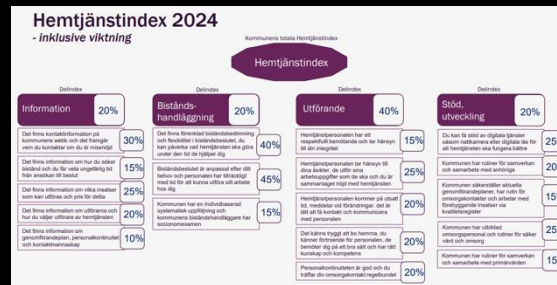
Hemtjänstindex

Data från Socialstyrelsen

- Brukarundersökningen
- Enhetsundersökningen
- Kommunenkät äldreomsorg
- Kommunenkät e-hälsa

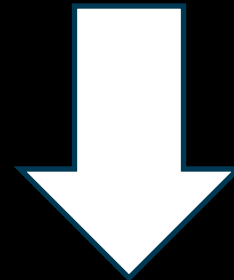

Mätmodell

Övriga datakällor

- Webbplatser
- Kolada kontinuitet
- Senior alert

- Rangordning alla 290 kommuner
- Rapporter/analyser per kommun

Mätmodell – fyra delindex

Kommunens totala Hemtjänstindex

Hemtjänstindex

Delindex

Information

20%

Det finns kontaktinformation på kommunens webb och det framgår vem du kontaktar om du är missnöjd

30%

Det finns information om hur du söker bistånd och du får veta ungefärlig tid från ansökan till beslut

15%

Det finns information om vilka insatser som kan utföras och pris för detta

25%

Det finns information om utförarna och hur du väljer utförare av hemtjänsten

20%

Det finns information om genomförandeplan, personalkontinuitet och kontaktmannaskap

10%

Delindex

Biståndshandläggning

20%

Det finns förenklad biståndsbedömning och flexibilitet i biståndsbeslutet, du kan påverka vad hemtjänsten ska göra under den tid de hjälper dig

40%

Biståndsbeslutet är anpassat efter ditt behov och personalen har tillräckligt med tid för att kunna utföra sitt arbete hos dig

45%

Kommunen har en Individbaserad systematisk uppföljning och kommunens biståndshandläggare har socionomexamen

15%

Delindex

Utförande

40%

Hemtjänstpersonalen har ett respektfullt bemötande och tar hänsyn till din integritet

15%

Hemtjänstpersonalen tar hänsyn till dina åsikter, de utför sina arbetsuppgifter som de ska och du är sammantaget nöjd med hemtjänsten

25%

Hemtjänstpersonalen kommer på utsatt tid, meddelar vid förändringar, det är lätt att få kontakt och kommunicera med personalen

20%

Det känns tryggt att bo hemma, du känner förtroende för personalen, de bemöter dig på ett bra sätt och har rätt kunskap och kompetens

20%

Personalkontinuiteten är god och du träffar din omsorgskontakt regelbundet

20%

Delindex

Stöd, utveckling

20%

Du kan få stöd av digitala tjänster såsom nattkamera eller digitala lås för att hemtjänsten ska fungera bättre

25%

Kommunen har rutiner för samverkan och samarbete med anhöriga

20%

Kommunen säkerställer aktuella genomförandeplaner, har rutin för omsorgskontakter och arbetar med förebyggande insatser via kvalitetsregister

15%

Kommunen har utbildad omsorgspersonal och rutiner för säker vård och omsorg

25%

Kommunen har rutiner för samverkan och samarbete med primärvården

15%

DET KOMMER UT FRÅN HEMTJÄNSTINDEX

Hemtjänstindex – ranglista

Hemtjänstindex 2023 Sammanräknat	Information Delindex 1	Biståndshandläggning Delindex 2	Utförande Delindex 3	Stöd och utveckling Delindex 4	Totalt All data
-------------------------------------	---------------------------	------------------------------------	-------------------------	-----------------------------------	--------------------

Hemtjänstindex 2023						
(Genomsnitt: 66,4)						
						 Print Excel
						Sök:

Placering 2023 ▲	Placering 2022 ▲	Resultat ▲	Kommun ▲	Län ▲	Hemtjänst- index 2023 ▲	Data saknas* ▲
1	46	Högt	Halmstad	Halland	81.5	
2	131	Högt	Växjö	Kronoberg	79.5	
3	5	Högt	Jönköping	Jönköping	79.2	
4	188	Högt	Helsingborg	Skåne län	78.7	
5	218	Högt	Staffanstorps	Skåne län	78.6	
6	2	Högt	Varberg	Halland	78.4	Ei
7	32	Högt	Lund	Skåne län	77.6	
8	16	Högt	Falun	Dalarna	77.2	
9	37	Högt	Ljungby	Kronoberg	77.2	
10	8	Högt	Sala	Västmanland	77.2	
11	50	Högt	Söderhamn	Gävleborg	77.1	
12	112	Högt	Ronneby	Blekinge	76.5	

- Sortera, t.ex. på län
- Ladda ner (excel)
- Resultat även per delindex

Lågt resultat	Under medel	Medel	Över medel	Högt resultat
Index 0 - 56,5	Index 56,5 – 62,5	Index 62,5 – 68,5	Index 68,5 – 74,5	Index över 74,5
		x		

Hemtjänstindex – att beakta

285	196	Lågt	Pajala	Norrbotten	53.1	PK
286	110	Lågt	Storfors	Värmland	51.5	EU, PK
287	280	Lågt	Dorotea	Västerbotten	50.7	PK
288	96	Lågt	Skinnskatteberg	Västmanland	50.5	PK
289	177	Lågt	Arvika	Värmland	27.2	NB, EU
290	279	Lågt	Perstorp	Skåne län	21.8	NB, EU
Plac...	Plac...	Resultat	Kommun	Län	Hemtjä...	Data saknas

- Data saknas=0
- Data saknas ger lägre index

Visar 1 till 290 av totalt 290 rader

*När data saknas påverkar det Hemtjänstindexresultatet negativt

NB: Data saknas från Socialstyrelsens nationella brukarundersökning

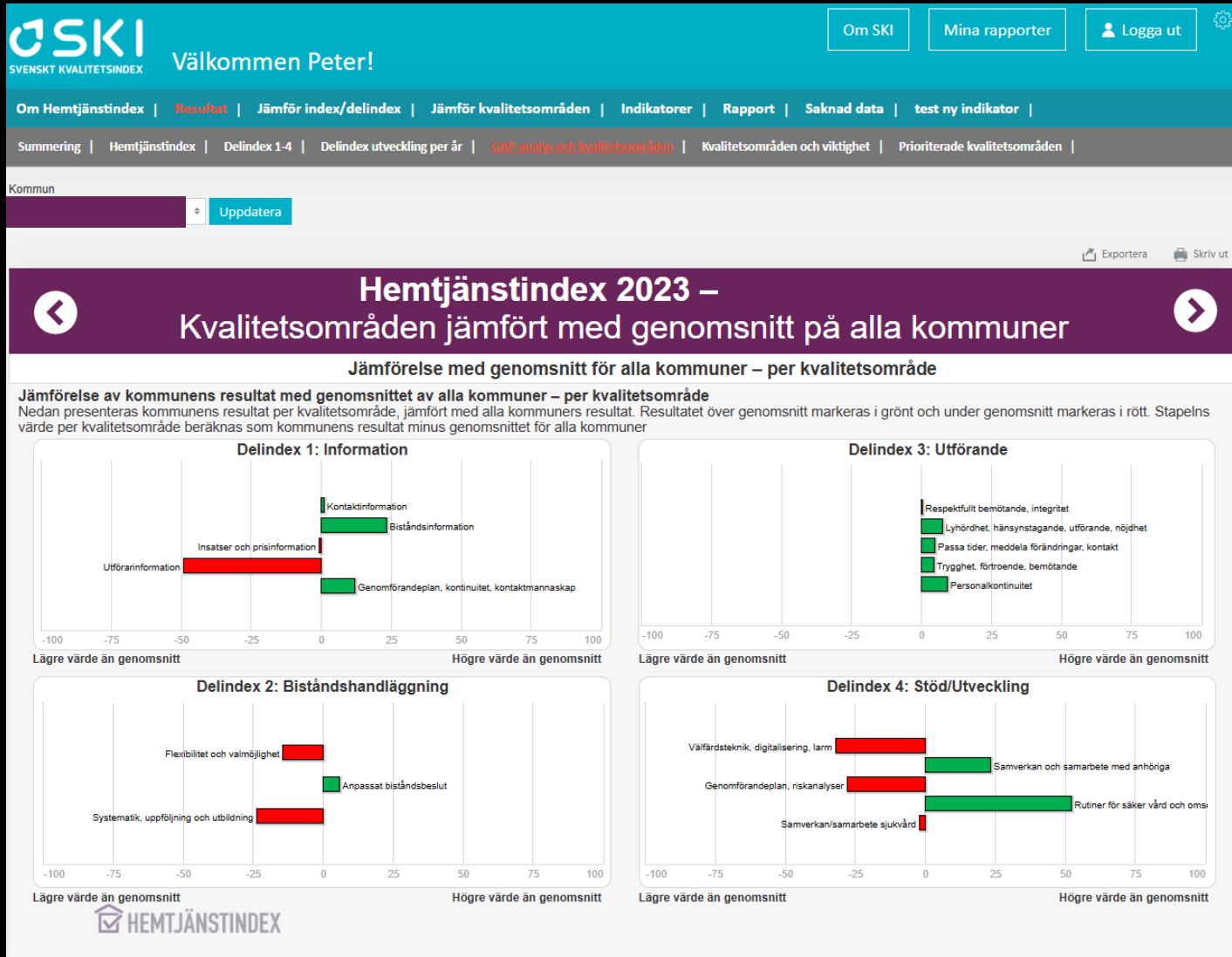
KÄ: Data saknas från Socialstyrelsens kommunenkät äldreomsorg

PK: Data saknas för personalkontinuitet

EU: Data saknas från Socialstyrelsens enhetsundersökning

EI: Enstaka Indikatorer saknas

Hemtjänstindex – Rapportpaket

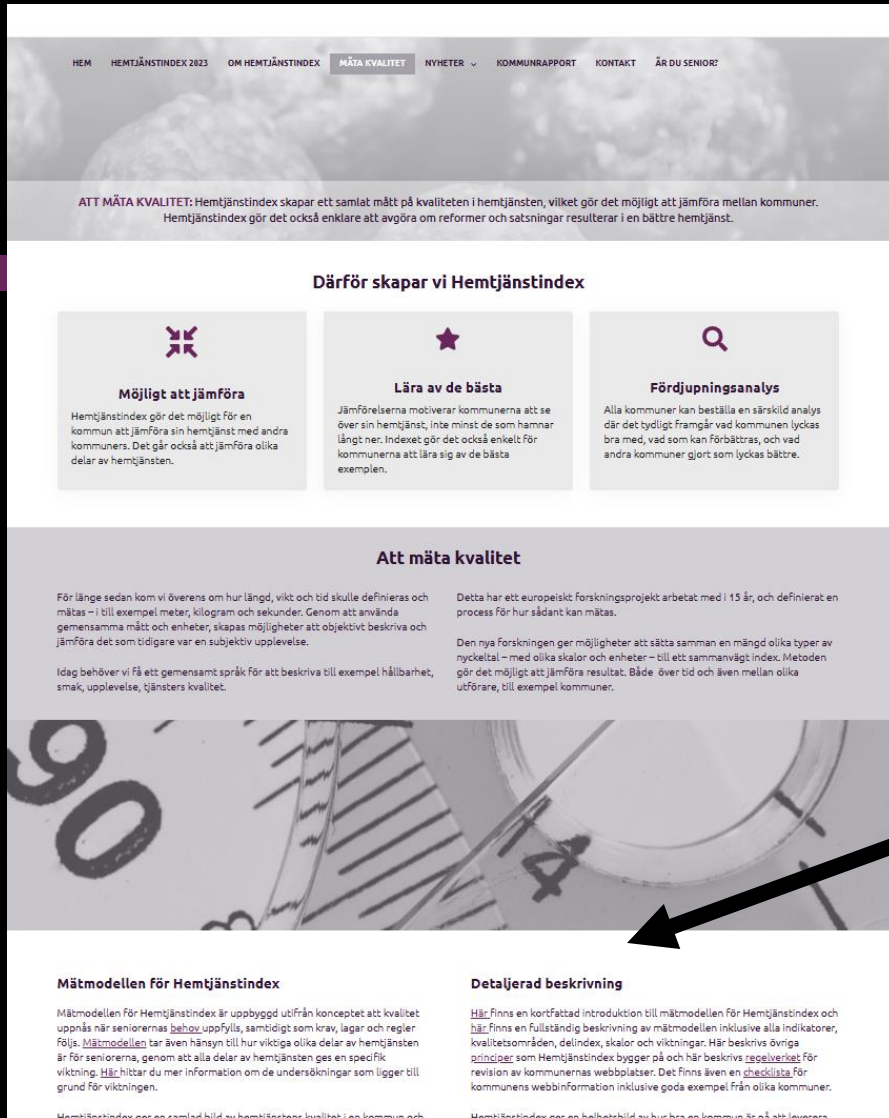

- Styrkor och utvecklingsområden
- Vad som är viktigast
- Lågt pris jämfört med alternativ:
 - Ta fram själva
 - Anlita konsultbyrå

HEMTJÄNSTINDEX 2024

RIKET

Hemtjänstindex – 2024

The screenshot shows the Hemtjänstindex 2024 website. At the top is a navigation bar with links: HEM, HEMTJÄNSTINDEX 2023, OM HEMTJÄNSTINDEX, MÄTA KVALITET, NYHETER, KOMMUNRAPPORT, KONTAKT, and ÄR DU SENIOR?. Below the navigation bar is a hero section with the text: "ATT MÄTA KVALITET: Hemtjänstindex skapar ett samlat mått på kvaliteten i hemtjänsten, vilket gör det möjligt att jämföra mellan kommuner. Hemtjänstindex gör det också enklare att avgöra om reformer och satsningar resulterar i en bättre hemtjänst." Below this is a section titled "Därför skapar vi Hemtjänstindex" with three columns: "Möjligt att jämföra" (Hemtjänstindex gör det möjligt för en kommun att jämföra sin hemtjänst med andra kommuners. Det går också att jämföra olika delar av hemtjänsten.), "Lära av de bästa" (Jämförelserna motiverar kommunerna att se över sin hemtjänst, inte minst de som hamnar långt ner. Indexet gör det också enkelt för kommunerna att lära sig av de bästa exemplen.), and "Fördjupningsanalys" (Alla kommuner kan beställa en särskild analys där det tydligt framgår vad kommunen lyckas bra med, vad som kan förbättras, och vad andra kommuner gjort som lyckas bättre.). Below this is a section titled "Att mäta kvalitet" with two columns: "För länge sedan kom vi överens om hur längd, vikt och tid skulle definieras och mätas – i till exempel meter, kilogram och sekunder. Genom att använda gemensamma mått och enheter, skapas möjligheter att objektivt beskriva och jämföra det som tidigare var en subjektiv upplevelse." and "Idag behöver vi få ett gemensamt språk för att beskriva till exempel hållbarhet, smak, upplevelse, tjänsters kvalitet." Below this is a large image of a clock face with a black arrow pointing to the "Mätmodellen för Hemtjänstindex" section. The "Mätmodellen för Hemtjänstindex" section has the text: "Mätmodellen för Hemtjänstindex är uppbyggd utifrån konceptet att kvalitet uppnås när seniorernas behov uppfylls, samtidigt som krav, lagar och regler följs. Mätmodellen tar även hänsyn till hur viktiga olika delar av hemtjänsten är för seniorerna, genom att alla delar av hemtjänsten ges en specifik viktning. Här hittar du mer information om de undersökningar som ligger till grund för viktningen." Below this is the "Detaljerad beskrivning" section with the text: "Här finns en kortfattad introduktion till mätmodellen för Hemtjänstindex och här finns en fullständig beskrivning av mätmodellen inklusive alla indikatorer, kvalitetsområden, delindex, skalor och viktningar. Här beskrivs övriga principer som Hemtjänstindex bygger på och här beskrivs regelverket för revision av kommunernas webbplatser. Det finns även en checklista för kommunens webbinformation inklusive goda exempel från olika kommuner." At the bottom of the page, there are two small text blocks: "Hemtjänstindex ger en samlat bild av hemtjänstens kvalitet i en kommun och" and "Hemtjänstindex ger en helhetsbild av hur bra en kommun är på att leverera".

- 75 indikatorer
- Nytt 2024: Svenskakunskaper, träffa omsorgskontakt och upplevd kompetens, utbildningsnivåer
- På Hemtjänstindex webbplats finns checklistor, mätmodell m.m. för den som vill veta mer

Om resultaten 2024

- Informationen till medborgare har blivit bättre – indexet ökar varje år
- Stora skillnader mellan bästa och sämsta kommuner inom Biståndshandläggning och Stöd & utveckling
- Relativt jämna resultat Utförande

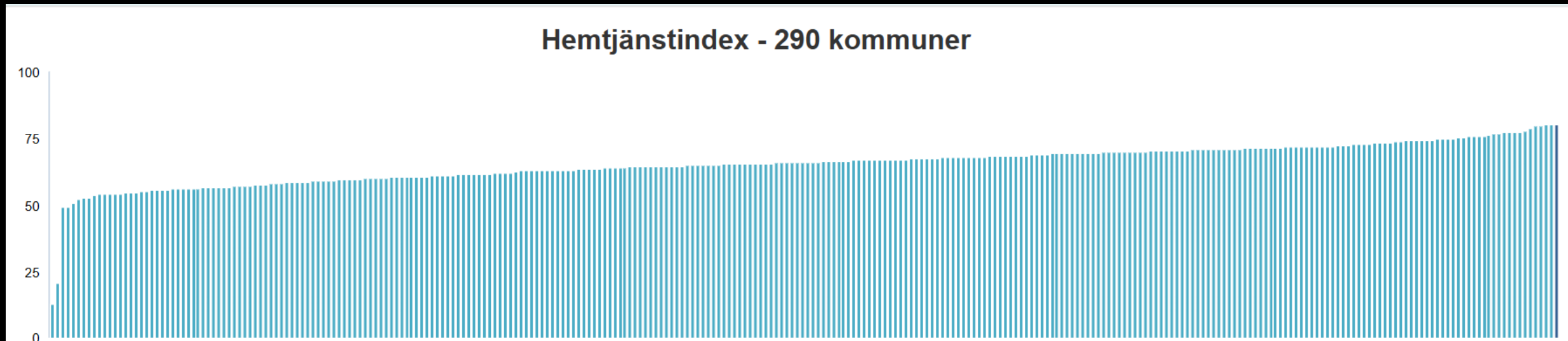
Kommungenomsnitt för
"bra bemötande" är 96%

*Du är sammantaget nöjd
med den hemtjänst du har?*

- Högst i Sverige: 98,2 %
- Lägst i Sverige: 64,5 %

Alla kommuners hemtjänstindex

- Högst 80,3 och lägst 12,7. Genomsnitt 65,5
- Kommuner som aktivt utvecklar hemtjänsten får högre index, även små förbättringar ger resultat
- Vi redovisar även indexutveckling på webben i år

Vad topp 10 kännetecknas av 2024

- Goda resultat i alla delindex
- 8 av 10 har förenklad biståndsbedömning och/eller flexibilitet inom biståndsbeslutet
- 9 av 10 använder Senior alert

- Deltar i alla enkäter/mätningar
- 7 av 10 använder/har använt Hemtjänstindex
- 5 av 10 har både kommunala och privata utförare, övriga 5 har enbart kommunal hemtjänst

Hemtjänstindex 2024 – Skåne

Innehåll:

Hemtjänstindex 2024 – alla 290 kommuner

Hemtjänstindex 2024 – Skåne

Information – Skåne

Biståndsprocessen – Skåne

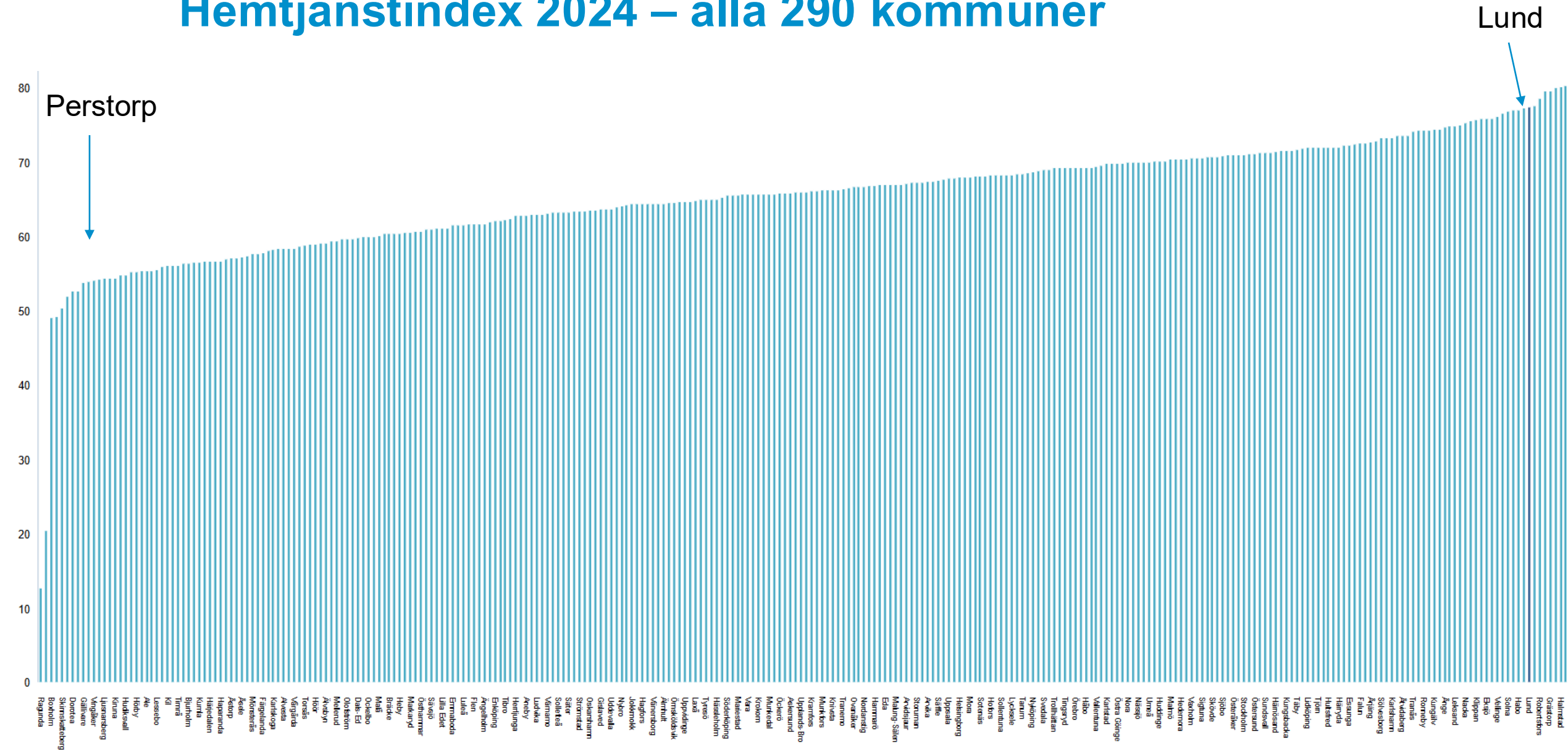
Utförande – Skåne

Stöd & Utveckling – Skåne

Tabeller 2023/2024 – Skåne

Kommuner i Skåne som använt/använder rapportpaket

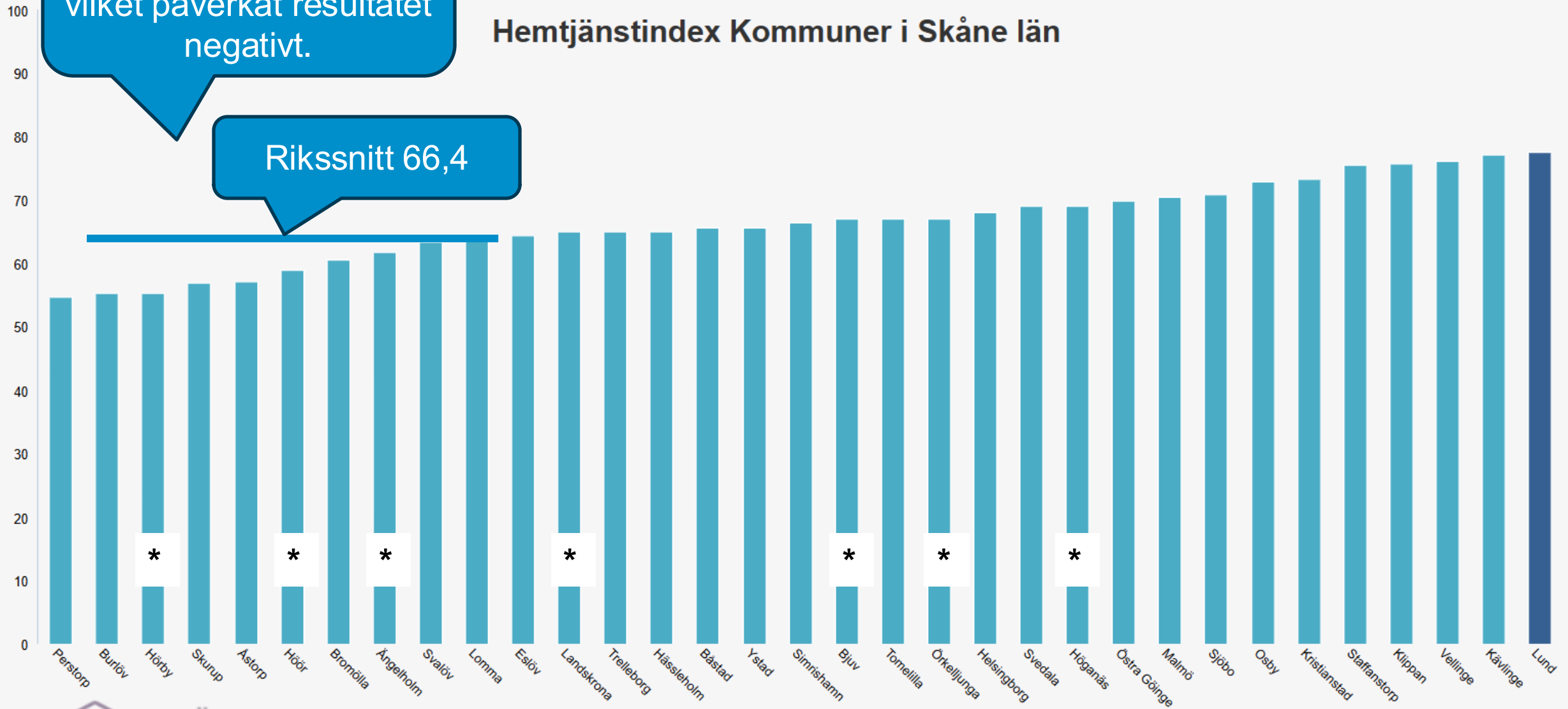
Hemtjänstindex 2024 – alla 290 kommuner

* Data saknas (ex. personalkontinuitet) vilket påverkat resultatet negativt.

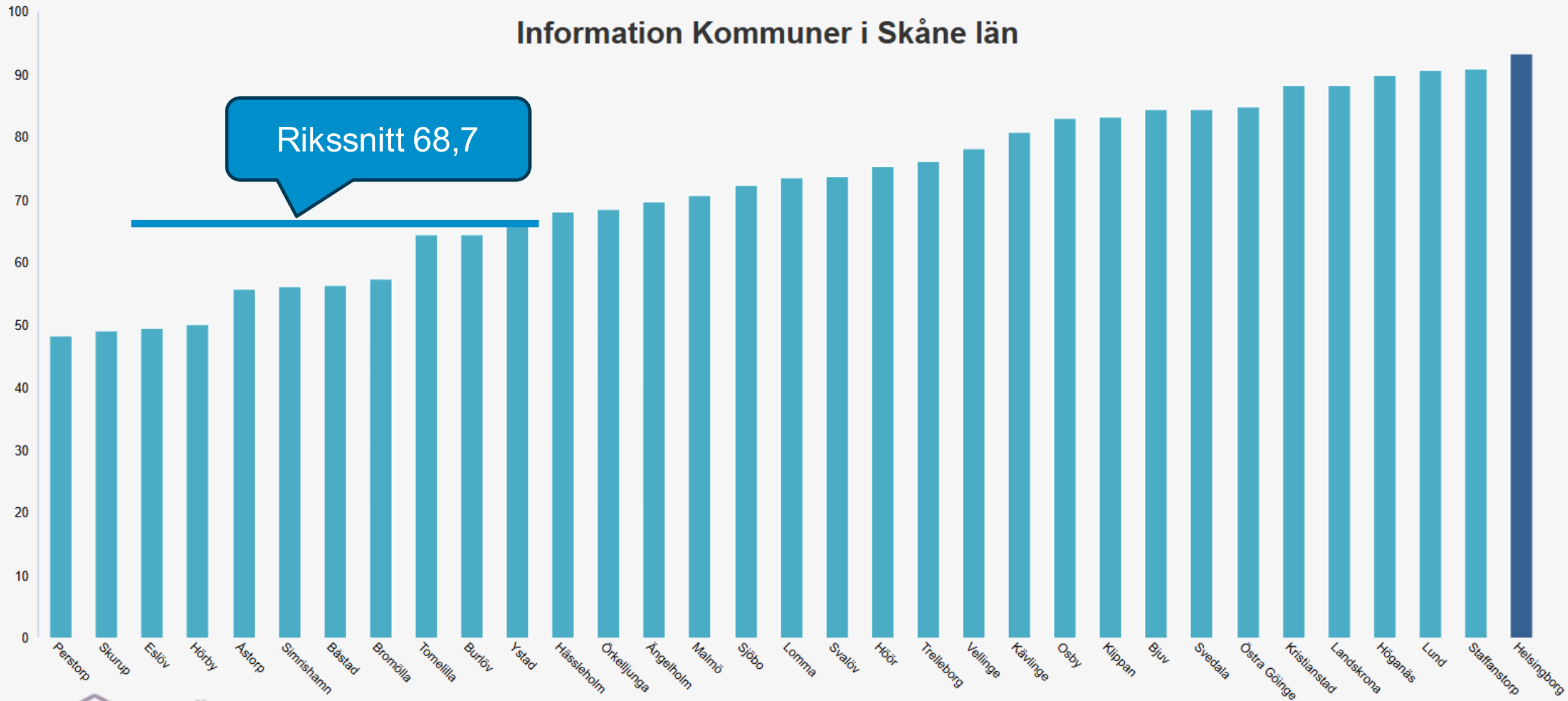
Rikssnitt 66,4

Hemtjänstindex Kommuner i Skåne län

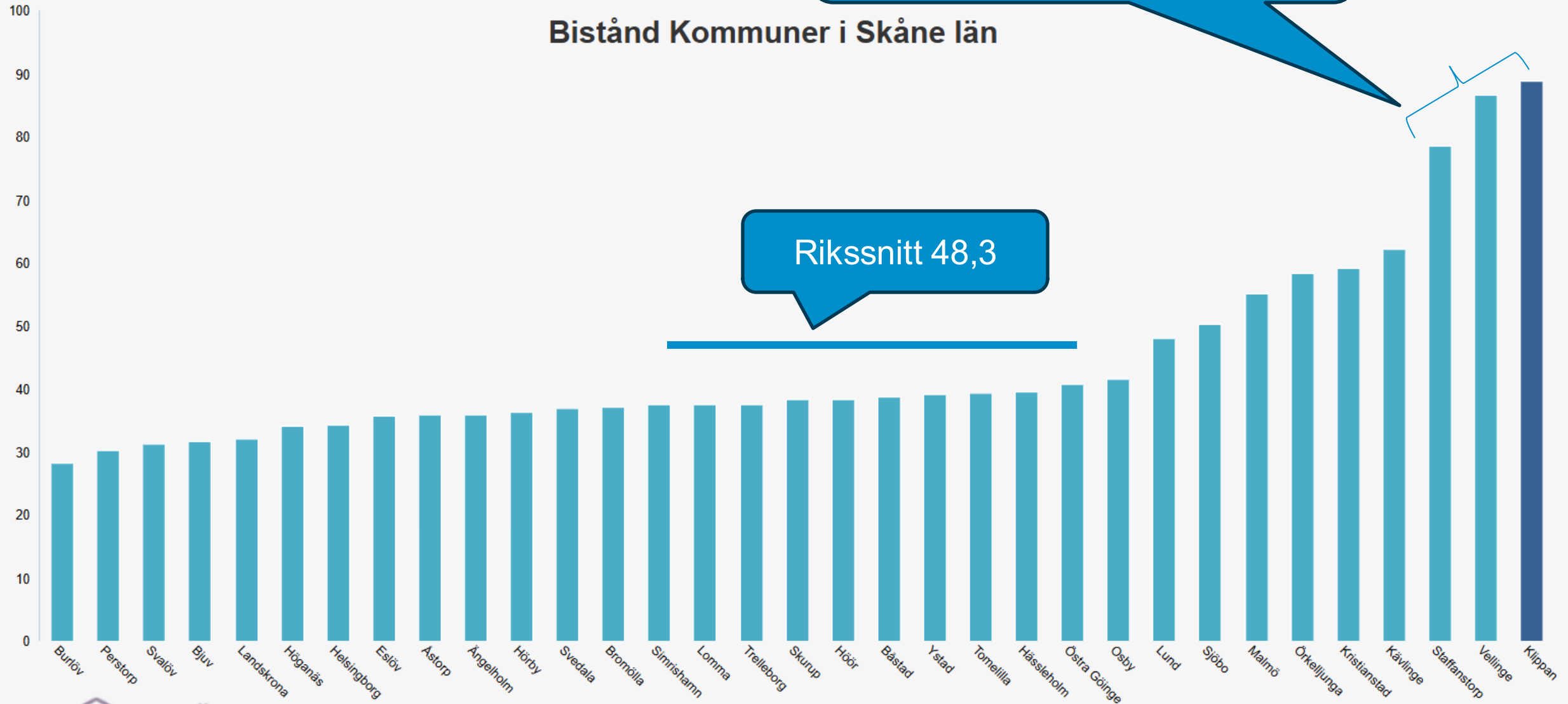
Information Kommuner i Skåne län

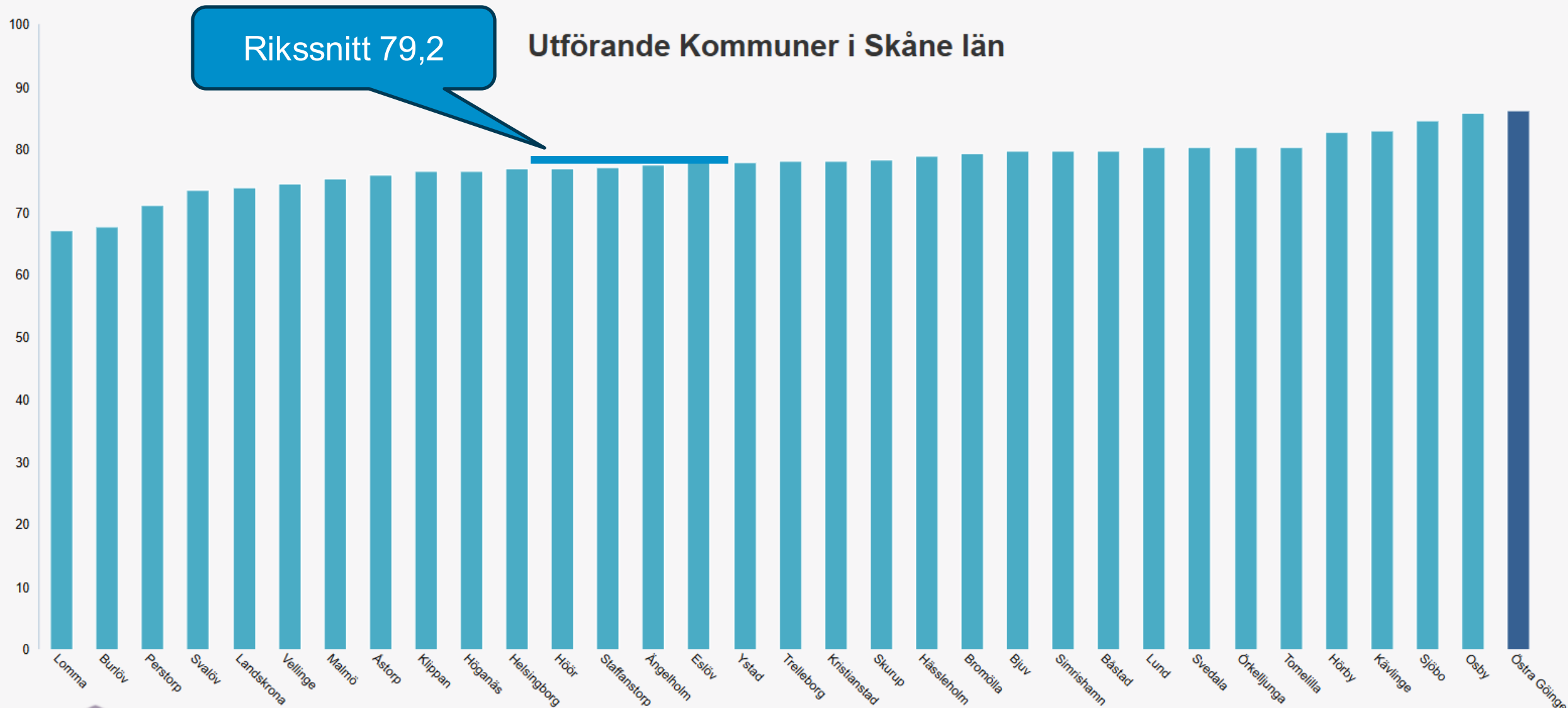
Rikssnitt 68,7

Förenklad bistanndsbedömning
och flexibilitet inom ramen för
bistanndsbeslutet.

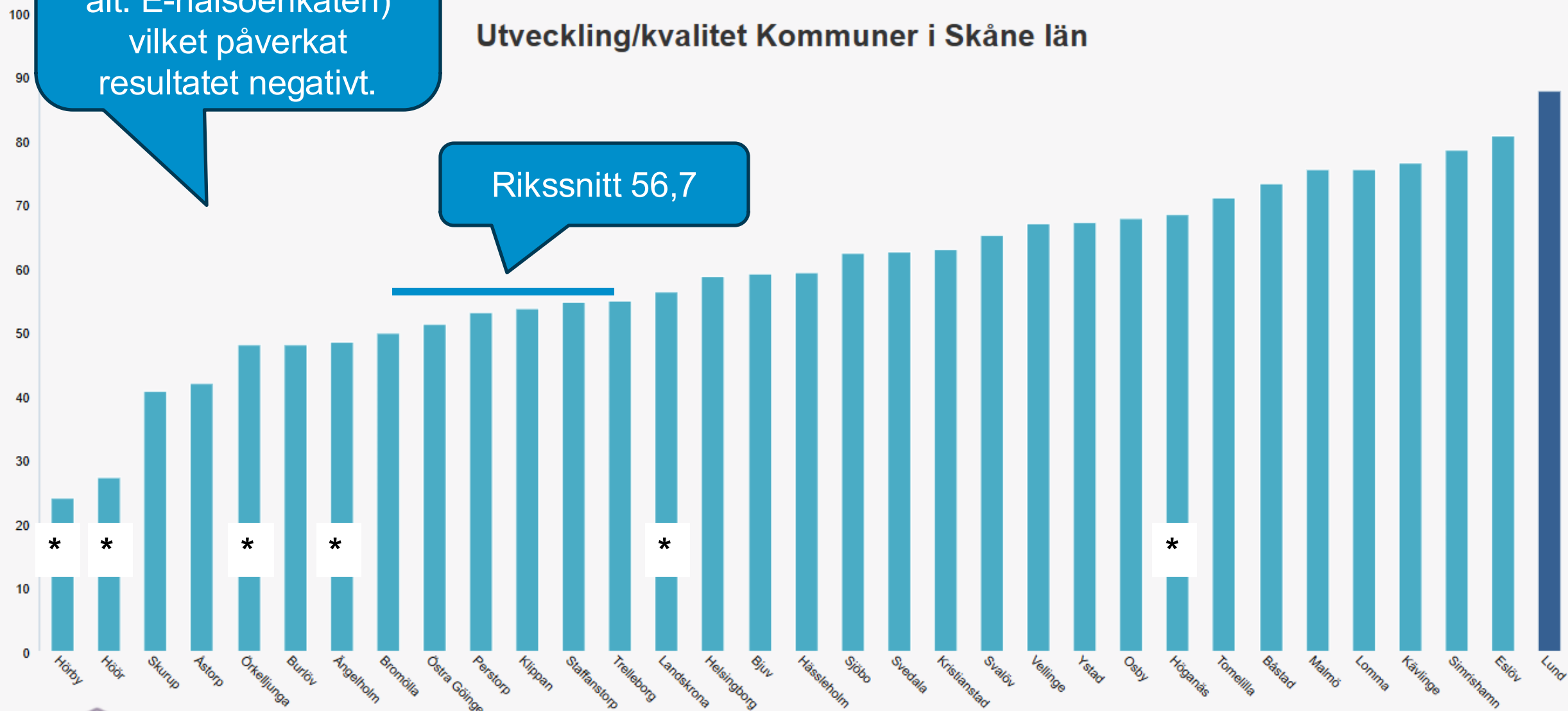
Bistånd Kommuner i Skåne län

* Data saknas
(enhetsundersökningen
alt. E-hälsoenkäten)
vilket påverkat
resultatet negativt.

Utveckling/kvalitet Kommuner i Skåne län

Hemtjänstindex 2024 – 2023

Plac. 2024	Plac. 2023	Kommun	Index 2024	Resultat	Index förändr.	Data saknas*
8	7	Lund	77,5	Högt	-0,1	
11	51	Kävlinge	77,1	Högt*	+4.3	EI
14	29	Vellinge	76,2	Högt	+1.3	
18	122	Klippan	75,8	Högt	+7.3	
19	5	Staffanstorps	75,6	Högt*	-2,9	EI
35	57	Kristianstad	73,4	Över medel	+0.9	
37	183	Osby	72,9	Över medel	+8.3	
66	110	Sjöbo	70,9	Över medel	+1.3	
76	228	Malmö	70,5	Över medel*	+9.2	EI
86	130	Östra Göinge	69,9	Över medel	+2.2	
99	97	Höganäs	69,1	Över medel*	-1,4	EH
100	26	Svedala	69	Över medel	-6,4	
116	4	Helsingborg	68	Medel*	-10,7	EI
127	80	Örkelljunga	67,1	Medel*	-4,3	EH
129	113	Tomelilla	67,1	Medel	-2	
131	71	Bjuv	67	Medel*	-5,1	KÄ, EI
141	114	Simrishamn	66,4	Medel	-2,7	
157	163	Ystad	65,7	Medel	-0,4	
159	106	Båstad	65,6	Medel	-4,4	
162	195	Hässleholm	65	Medel	+1.2	
163	175	Trelleborg	65	Medel	-0,3	
165	117	Landskrona	65	Medel*	-3,9	EH
177	173	Eslöv	64,4	Medel	-1	
181	263	Lomma	64,1	Medel	+6.6	
189	253	Svalöv	63,5	Medel*	+4.7	EI
206	107	Ängelholm	61,8	Under medel*	-8,1	EH
221	100	Bromölla	60,6	Under medel	-9,8	
238	160	Höör	59	Under medel*	-7,3	EH
254	187	Åstorp	57,1	Under medel	-7,1	
255	226	Skurup	57	Under medel	-4,3	
272	261	Hörby	55,3	Lågt*	-2,4	EU
273	268	Burlöv	55,3	Lågt*	-1,9	EI
275	290	Perstorp	54,8	Lågt	+33.0	

**Grönmarkerade
kommuner**

använder/har använt
eller ska använda
rapportpaketet från
Hemtjänstindex

Hemtjänstindex – beställt rapportpaket

Burlöv	Lund
Helsingborg	Osby
Hässleholm	Perstorp
Höganäs	Staffanstorp
Klippan	Svalöv
Kristianstad	Ängelholm
Kävlinge	Örkelljunga
Landskrona	

Nästan hälften av kommunerna i Skåne använder / har använt Hemtjänstindex rapportpaket.

SENIOREERNA